

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Optimalisatie Windparken Oosterscheldekering

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

5 juli 2017 / projectnummer: 3224

1. Hoofdpunten van het MER

De Oosterscheldekering is in 2006 door de Provincie Zeeland aangewezen als een concentratielocatie voor windenergie. De gemeenten Veere en Noord-Beveland willen de beschikbare ruimte binnen deze concentratielocatie optimaal benutten door mogelijk te maken dat E-Connection project B.V. nieuwe turbines plaatst en bestaande turbines vervangt door turbines met een groter opgesteld vermogen. De bestaande turbines op de kering hebben een capaciteit van 80 MW. Door de optimalisatie zal de capaciteit vergroot worden naar 130 MW in 2020 tot circa 140 MW in 2027¹. Om dit plan mogelijk te maken moeten bestemmingsplannen aangepast worden, en zijn diverse vergunningen nodig.

De gemeenteraad van Veere treedt op als het coördinerend bevoegd gezag omdat het merendeel van het plangebied op het grondgebied van de gemeente Veere ligt. De gemeenten Veere en Noord-Beveland hebben de Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie')² om advies gevraagd over de gewenste inhoud van het milieueffectrapport.

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een beschrijving met kaart van de gekozen gebiedsafbakening van de concentratielocatie door de betrokken gemeenten;
- een beschrijving met kaartjes van het voornemen en de alternatieven in 2020 en 2027 (de exploitatiefases);
- een beschrijving van de milieugevolgen van het voornemen en de alternatieven in de aanlegfases en de exploitatiefases waaronder de gevolgen voor natuur (o.a. Natura 2000-gebieden), landschap, recreatie en dijkveiligheid);
- een beschrijving van de mogelijkheden om de gevolgen te beperken tijdens de aanleg- en de exploitatiefase;
- een publieksvriendelijke samenvatting van het MER, voorzien van helder kaartmateriaal. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling vormen van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. De Commissie bouwt in haar advies voort op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Optimalisatie Windparken Oosterscheldekering van 28 maart 2017 (hierna: notitie R&D). Dat wil zeggen dat ze in dit advies niet ingaat op de punten die naar haar mening in de notitie R&D voldoende aan de orde komen.

---

¹ Uitgaande van circa 3.500 vollasturen komt dit neer op een elektriciteitsverbruik van circa 140.000 woningen.

² De samenstelling en werkwijze van de werkgroep van de Commissie m.e.r. en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt via de link [3224](#) of door dit nummer op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2. Achtergrond en besluitvorming

2.1 Probleemstelling en doel

Het doel van het project om de beschikbare ruimte binnen de provinciale concentratielocatie voor windenergie op de Oosterscheldekering optimaal te benutten, komt voort uit provinciaal beleid. De provincie Zeeland heeft ervoor gekozen de besluitvorming over dit windturbinepark vooral aan de gemeenten over te laten, en zij heeft dan ook afgezien van besluitvorming door de provincie over dit park.³ Consequentie is ook dat er vanuit de provincie met de gemeenten geen minimale opbrengst/omvang van het park is afgesproken. Geef in het MER aan welke doelen de gemeenten voor dit project hebben, nu zij de bevoegde gezagen zijn voor de procedure.

Ga hierbij ook in op hoe de doelstelling voor dit project (130–140 MW) zich verhoudt tot de opgave vanuit de provinciale taakstelling (570 MW). Geef in het MER aan wat de visie van de gemeenten hierop is.

De Provinciale Verordening geeft in artikel 2.4 ook aan dat het aan de gemeenten is om in hun bestemmingsplannen een gebiedsafbakening op kaart bij te voegen waarbij, ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening, de grenzen zijn bepaald van dit windpark. De Commissie adviseert daarom in het MER de afbakening van deze gebiedsgrenzen goed te onderbouwen, zodat ook de (milieu)consequenties hiervan duidelijk zijn.

2.2 Beleidskader

Hoofdstuk 3 geeft al een goed overzicht van de relevante beleidskaders. In aanvulling daarop adviseert de Commissie ook in te gaan op het Energie-akkoord.

3. Voorgenomen activiteit en referentie

3.1 Voornemen en alternatieven

In de notitie R&D is aangegeven dat het voornemen bestaat uit de volgende deelprojecten van het project 'Optimalisatie Windparken Oosterscheldekering':

- nieuwbouw windpark Mattenhaven (gemeente Veere);
- opschaling windpark Neeltje Jans (gemeente Veere);
- opschaling windpark Noordland-Buiten (gemeente Veere);
- één of twee turbines op viaduct Poolvoet (gemeente Veere);
- opschaling windpark Jacobahaven (gemeente Noord-Beveland).

Voor het voornemen om de beschikbare ruimte op de Oosterscheldekering optimaal te benutten voor windenergie is een landschappelijke inrichtingsvisie ontwikkeld. Aan de hand van

---

³ Zie o.a. artikel 9e en 9f van de Elektriciteitswet 1998. In dit geval besluiten Provinciale Staten daarom niet over een Inpassingsplan en Gedeputeerde Staten niet over de Omgevingsvergunning(en).

deze landschappelijke visie en harde belemmeringen vanuit strandrecreatie, natuur en dijkveiligheid zijn mogelijke inrichtingsalternatieven ontwikkeld die in het MER onderzocht gaan worden. De Commissie vindt dit een goede aanpak.

Geef voor zowel de exploitatiefase in 2020 als in 2027 een heldere beschrijving met kaart- en beeldmateriaal van het voornemen en de alternatieven. Geef daarbij aan of het om op te schalen turbines of nieuwe turbines gaat en toets de verschillende alternatieven tevens aan het gekozen concept van de 'kleine vides' uit de landschappelijke visie.

Beschrijf en illustreer met kaart- en beeldmateriaal tevens de bijkomende (tijdelijke) voorzieningen en activiteiten zoals bekabeling, meetmasten, kraanopstelplaatsen en bouwwegen. Breng ook in beeld hoe de aanlegfase zal verlopen, inclusief de planning en doorlooptijd.

Windpark Roggeplaat West

Op bladzijde 7 van de notitie R&D staat dat het deelproject windpark Roggeplaat West in de gemeente Schouwen-Duiveland als autonome ontwikkeling wordt meegenomen in het MER. Het deelproject bevindt zich in een vergelijkbaar stadium van de besluitvorming als de overige deelprojecten, zo volgt de locatie van dit project uit eerder provinciaal beleid⁴ en heeft er ook nog geen besluitvorming op bestemmingsplanniveau plaatsgevonden. Bovendien is het project onderdeel van het plan 'Optimalisatie Windparken Oosterscheldekering' en de daarin opgenomen landschappelijke visie. Daarom adviseert de Commissie dit deelproject in het MER onderdeel te maken van het voornemen en niet van de autonome ontwikkeling.

Tevens wordt in de notitie R&D gesteld dat geen MER opgesteld hoeft te worden voor het windpark Roggeplaat West omdat natuuronderzoek heeft uitgewezen dat geen Passende beoordeling hoeft plaats te vinden, maar kan worden volstaan met een voortoets. De Commissie kan deze redenering niet goed volgen en adviseert deze conclusie kritisch te beschouwen⁵. Verder merkt de Commissie op dat ook op een grotere afstand sprake kan zijn van cumulatieve effecten op de natuur.⁶ Als het MER windpark Roggeplaat West als onderdeel van het voornemen beschouwd wordt is deze beschouwing overigens niet noodzakelijk, omdat het MER dan 'automatisch' al de natuurinformatie geeft waaruit dit opgemaakt kan worden, zowel voor Roggeplaat-west afzonderlijk én in samenhang/cumulatie met de andere turbines op de kering.

3.2 Referentie

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten toestand van het milieu als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te ver-

---

⁴ Zie o.a. artikel 2.4 van de provinciale verordening voor de regels over windenergie.

⁵ Initiatiefnemer heeft mondeling toegelicht dat deze conclusie (mede) gebaseerd is op de "Quickscan Natuurwaarden Werkeiland Roggenplaat-West" van 2 maart 2017. Deze memo bevat echter niet de onderbouwing dat een Passende beoordeling niet nodig zou zijn. De Commissie meent dat op voorhand niet kan worden uitgesloten dat aanvaringsslachtoffers, barrièrewerking en/of verstoring (ook rekening houdend met tijdelijke gevolgen, externe werking en cumulatie) gevolgen hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen. Mitigerende maatregelen kunnen bovendien alleen in een Passende beoordeling worden onderzocht.

⁶ Externe werking kan in beginsel tot 10-tallen kilometers van een Natura 2000-gebied optreden, bijvoorbeeld door sterfte onder vogelsoorten die deel uitmaken van de gebiedsdoelen van Natura 2000-gebieden in de omgeving.

wachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten.

Zoals in paragraaf 3.1 van dit advies vermeld is, adviseert de Commissie het deelproject windpark Roggeplaat West in het MER onderdeel te maken van het voornemen en niet van de autonome ontwikkeling.

4. Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Algemeen

De Commissie vindt het van belang om bij de beschrijving van het voornemen en de alternatieven onderscheid aan te brengen in effecten tijdens de aanlegfases en de exploitatiefases in 2020 en 2027.

Geef de kwantitatief vast te stellen effecten van het voornemen en de alternatieven op het milieu en de leefomgeving ook weer per opgewekte kilowattuur (kWh) om een goede vergelijking te kunnen maken. Dit is van belang omdat alternatieven met grote milieueffecten dankzij een hoge opbrengst toch relatief goed kunnen scoren als rekening gehouden wordt met de energieopbrengst.

4.2 Energieopbrengst

Bereken de energieopbrengst van de turbines op basis van betrouwbare windstatistieken en eventuele opbrengstgegevens van operationele turbines. Geef ook aan welke opbrengstderivingen (kunnen) ontstaan door mitigerende maatregelen zoals stilstandsvoorzieningen voor bijvoorbeeld natuur en leefomgeving.

4.3 Landschap

De Oosterscheldekering is een grootschalig kunstmatig landschap van waterkeringen, werkeilanden en havens. Zoals in paragraaf 3.1 van dit advies is aangegeven is een landschappelijke visie ontwikkeld door Bosch Slabbers. Daarvoor is onderzocht hoe het bestaande concept van 'vierkanten' te transformeren is naar een visie voor een nieuw energielandschap. Het onderzoek geeft aan dat het doorzetten van de huidige drie vierkanten een niet eenduidig herkenbaar landschapsbeeld oplevert. De toekomstige turbines zullen vanwege de technologische ontwikkelingen groter worden waardoor de maat en schaal van de verschillende deel-parken wezenlijk anders zullen zijn. De visie gaat daarom uit van een reeks van afzonderlijk van elkaar leesbare opstellingen afgewisseld met vides. De Commissie vindt dit een helder principe.

Visualisaties

De Commissie adviseert om kwalitatieve visualisaties te maken door middel van fotomontages en/of een interactief 3D-model, gezien vanaf ooghoogte, van dichtbij en van grotere afstand, vanuit de verschillende woon- en recreatiegebieden en vanaf verkeers- en recreatieve

routes, vergezeld van een beschrijving van het beeld en een locatie op de kaart. Kies de standpunten zodat het volgende zichtbaar wordt:

- de vides;
- de afwijking van de gulden snede door een grotere diameter⁷ (zie onderstaande paragraaf over verhouding mast/rotordiameter);
- hoe de verschillende windparken als zelfstandige windturbineopstellingen herkenbaar blijven.

Als de goede standpunten worden gekozen in relatie tot de karakteristieke kenmerken van het plangebied, kunnen besluitvormers en belanghebbenden waaronder bewoners en recreanten een goed beeld vormen van het nieuwe landschap.

Verhouding mast/rotordiameter

Afwijking van de ideale mast/rotordiameter verhouding heeft mogelijk een negatieve invloed op de landschappelijke beoordeling. Het is daarom wenselijk om bij de visualisaties ook een turbineopstelling met de meest afwijkende verhouding mast/rotordiameter te visualiseren waarvoor de bestemmingsplannen straks toestemming geven.⁸

Verschillende typen turbines

In het plangebied zullen turbines staan die van elkaar verschillen in hoogte, rotor- en gondeltype en die op verschillende onderlinge afstanden staan. Laat zien wat het landschappelijke effect is van deze hoogte- en vormverschillen.

Verlichting

Hinder als gevolg van turbineverlichting voor de luchtvaartveiligheid is een belangrijk aandachtspunt voor omwonenden van windparken, zo blijkt uit projecten die elders zijn uitgevoerd. Voor turbines met een tiphoogte van hoger dan 150 meter is verlichting verplicht. Onderzoek en beschrijf in het MER daarom ook de invloed van verlichting op de beleving overdag en bij nacht. Beschrijf welke mogelijke maatregelen er zijn om deze hinder terug te dringen zoals vaste lampen in plaats van knipperende lampen of dimmen bij goed zicht en het effect daarvan op de beleving. Maak daarbij gebruik van de nieuwe richtlijn 'Aanduiding van windturbines en windparken op het Nederlandse vasteland' van 30 september 2016.

Interferentie

Houd rekening met de interferentie van bestaande en in uitvoering zijnde windparken zoals Windpark Jacobapolder-Rippolder.

4.4 Natuur

In de notitie R&D is beschreven dat het plangebied grenst aan de Natura 2000-gebieden 'Voordelta' en 'Oosterschelde' en aan het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Er zal sprake

---

⁷ Om te voorkomen dat de turbines een signaalverlichting krijgen wordt gekozen voor een lagere masthoogte. Om toch voldoende opbrengst te genereren wordt een grotere rotordiameter toegepast waardoor er een afwijking ontstaat van de ideale verhouding mast/rotordiameter. De gulden snede definieert een verhouding van 1,2:1.

⁸ Dit kan spelen bij de repowering opgave van Jacobapolder en Roggeplaat.

(kunnen) zijn van overdraai⁹ boven deze gebieden. Vogels uit de Natura 2000-gebieden kunnen van het plangebied en de omgeving gebruik maken als hoogwatervluchtplaats, voedselgebied en broedgebied, en het plangebied tijdens foerageer-, getijde- en/of slaaptrekbewegingen passeren. Daarnaast is het plangebied van belang vanwege gestuwde seizoenstrek van vogels en vleermuizen. Omdat de locatie grenst aan het water is op voorhand niet uitgesloten dat zeezoogdieren en vissen hinder ondervinden van werkzaamheden in de aanlegfase, met name indien er sprake zal zijn van heien, resulterend in onderwatergeluid.

De Commissie adviseert daarom in het MER de volgende stappen te doorlopen:

- geef de (relevante) beschermde gebieden aan op kaart en ga in op de grondslag van de bescherming;
- schets op hoofdlijnen het ecologische functioneren van het studiegebied, waaronder de broedfunctie (relevante vogelsoorten en aantallen/dichtheden, de rustfunctie, dus ligging hoogwatervluchtplaatsen en daarmee verbonden vliegbewegingen en eventueel rustfunctie voor zeehonden, en seizoenstrek (van vogels en vleermuizen));
- beschrijf de relevante ingreep-effect relaties in de aanlegfase (zoals verstoring door licht, (onderwater)geluid, beweging en/of ruimtebeslag) en de effecten in de exploitatiefase;
- geef een onderbouwde kwantitatieve (ordegrootte) inschatting van aanvaringslachtoffers van lokale broedvogels, foeragerende of rustende vogels, trekkende vogels (seizoenstrek) en vleermuizen;
- becijfer voor tenminste het voorkeursalternatief de relevante soorten vogels en vleermuizen de additionele sterfte ten opzichte van de natuurlijke sterfte;
- breng de mogelijkheden voor mitigatie in beeld.¹⁰

Gevolgen voor Natura 2000-gebieden

De Commissie adviseert indien aan de orde een Passende beoordeling op te nemen in het MER of deze als bijlage toe te voegen.

Beschrijf per ingreep-effectrelatie en per gebruiksfunctie¹¹ de gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden Voordelta en Oosterschelde en (via externe werking) eventuele andere relevante Natura 2000-gebieden.

Toets de mogelijke gevolgen van dit voornemen/alternatieven aan de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden, rekening houdend met verbeteropgaven. Daarbij is ook van belang of de soort zich boven of onder de instandhoudingsdoelstelling bevindt. Geef aan in welke mate en op grond waarvan met zekerheid kan worden gesteld of significante negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden (afzonderlijk en in cumulatie met andere activiteiten en projecten¹²) zijn uit te sluiten. Ga daarbij na of al dan niet in cumulatie de 1%-mortaliteitsnorm door aanvaringen met turbines wordt overschreden, en hoe deze overschrijding moeten worden beoordeeld in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen.

---

⁹ Daarmee wordt bedoeld dat de fundering buiten beschermd gebied ligt maar dat de rotorbladen wel boven beschermd gebied kunnen draaien en de beschermde waarden aldus kunnen beïnvloeden.

¹⁰ Zoals aanleg in de ecologisch minst gevoelige periode, het weglaten van turbines op relatief kwetsbare locaties, stilstandvoorziening, inzet van andere funderingstechnieken dan heien en/of verbetering leefgebied in de omgeving.

¹¹ Broeden, ruien, slapen etc. (ook rekening houdend met soortspecifiek dag-nachtritme).

¹² Bij cumulatie dienen alle projecten/activiteiten meegenomen te worden die zeker of hoogst waarschijnlijk gerealiseerd zullen worden en die gecombineerd met het voornemen een groter effect op de instandhoudingsdoelstellingen kunnen hebben dan het voornemen afzonderlijk.

Gevolgen voor het Natuur netwerk Nederland (NNN)

Geef de NNN-gebieden (inclusief ecologische verbindingszones) duidelijk aan op kaart en beschrijf de 'wezenlijke kenmerken en waarden' aan de hand van de natuurbeheertypen. Ga na of het voornemen/ alternatieven in de aanleg- of gebruiksfase gevolgen kan hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Indien compensatie noodzakelijk is, geef dan aan waar en op welke wijze deze kan worden uitgevoerd.

Gevolgen voor beschermde soorten

Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen en de alternatieven voor soorten die op grond van de Wet natuurbescherming zijn beschermd.¹³ De gevolgen voor trekvogels (seizoenstrek) door aanvaring kunnen eventueel per groep van soorten in beeld gebracht worden. Ga wanneer aan de orde (o.a. afhankelijk van de becijferde sterfte) in op de gevolgen voor de gunstige staat van instandhouding en bepaal of verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden kunnen worden. Ga na of de 1%-mortaliteitsnorm cumulatief (in samenhang met andere windparken in het studiegebied) wordt overschreden voor vogel- of vleermuissoorten. Beschrijf de gevolgen van ruimtebeslag en barrièrewerking van turbines voor lokale broedvogels, waaronder kustbroedvogels.

Indien de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten in gevaar komt, geef dan aan op welke wijze mitigerende maatregelen kunnen worden toegepast. Motiveer op grond waarvan verondersteld wordt dat een eventueel benodigde Wet Natuurbescherming-ontheffing wordt ontleend.

4.5 Geluid en slagschaduw

De notitie R&D bevat voor de aspecten geluid en slagschaduw over het algemeen een goede aanpak. De Commissie vindt het wel van belang dat ook de milieueffecten onder de maximale grenswaarden voor geluid en slagschaduw worden onderzocht. Geef tevens aan in hoeverre de geluidbelasting op woningen verandert wanneer wordt gevarieerd met de bronvermogens en posities van de turbines.

Breng bij overschrijding van de norm bij woningen in beeld welke maatregelen mogelijk zijn om wel aan de eisen te voldoen. Daarbij kan worden gedacht aan vermogensbeperking, stilstandregelingen, andere windturbintypes of opstellingsconfiguraties.

Beschouw ook hoe hoog de cumulatieve geluidbelasting is in combinatie met de andere geluidbronnen, zoals de N57, de bestaande turbines, eveneens uitgedrukt in Lden.

Geef een beschouwing over de (kans op) hinder door laagfrequent geluid.

---

¹³ De Wet natuurbescherming (die de Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en Boswet per 1-1-2017 heeft vervangen) werkt met drie beschermingsregimes: vogels (art. 3.1), overige Europees beschermde soorten (art. 3.5) en nationaal beschermde soorten (art. 3.10).

4.6 (Dijk)veiligheid

De notitie R&D gaat in op de veiligheid van met name wegverkeer. Onderzoek tevens de risico's voor passanten en schepen in de diverse havens conform het aangegeven Handboek Risicozonering turbines (2014). Beschrijf in het MER op hoofdlijnen de effecten die het voorname en de alternatieven kan hebben op de scheepvaart. Denk daarbij aan:

- hinder voor walradarstations;
- verstoring van radarbeeld van schepen;
- hinder van het vrije zicht van schippers en sluispersoneel;
- de aanwezigheid van ligplaatsen voor schepen met gevaarlijke stoffen;
- de aanwezigheid van overnachtingsplaatsen;
- de mogelijke gevolgen van een incident (bv. rotorbladbreuk, ijsafwerping), met inbegrip van de milieugevolgen. Beschouw daarbij ook de risico's op plaatsen die bestemd zijn voor recreatie (waaronder bezoekers van de Delta Expo), de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij en op het sluisencomplex (werknemers sluisen en scheepvaart).

Geef ook een beschouwing van de risico's voor recreanten op het nabijgelegen strand. Tijdens het locatiebezoek van de Commissie aan het plangebied op 13 juni 2017 is aangegeven dat de Oosterscheldekering bij zeer harde wind gesloten zal zijn voor alle verkeer.

5. Overige aspecten

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven' en 'leemten in milieu-informatie' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

5.1 Samenvatting

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de doelen/ ambities;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven daarvoor;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven, de onzekerheden en leemten in kennis die daarbij aan de orde zijn;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het voorkeursalternatief.

5.2 Monitoringprogramma

Neem in het MER een monitoring- en evaluatieprogramma op voor het weergeven van de daadwerkelijke effecten. De Commissie vindt het van belang om daarbij expliciet aandacht te besteden aan de sterfte onder vogels en vleermuizen. Op basis van de monitoringresultaten kunnen eventueel stilstandvoorzieningen worden toegepast of indien al aanwezig worden geoptimaliseerd. De aanvaringskans onder vogels en vleermuizen kan zo indien wenselijk (nog verder) worden verminderd.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: Burgemeester en wethouders Veere (bestemmingsplannen) en E-Connection project B.V. (vergunningen)

Bevoegd gezag: Gemeenteraad Veere (bestemmingsplannen) en burgemeester en wethouders van Veere en Noord-Beveland (Omgevingsvergunningen)

Besluit: vaststellen van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen

Categorie Besluit m.e.r.: D22.2

Activiteit: De gemeenten Veere en Noord-Beveland willen de beschikbare ruimte op de Oosterscheldekering optimaal benutten voor windenergie door mogelijk te maken dat E-connection nieuwe turbines plaatst en bestaande turbines vervangt. De bestaande turbines op de kering hebben een capaciteit van 80 MW. Door de optimalisatie zal de capaciteit vergroot worden naar 130 MW in 2020 tot circa 140 MW in 202

Procedurele gegevens:

Adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 18 april 2017

Aankondiging start procedure: 26 april 2017

Ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 2 mei 2017 t/m 12 juni 2017

Advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 5 juli 2017

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. ir. P. van der Boom

mw. drs. J.P. Siedsma (secretaris)

dhr. ing. C.P. Slijpen

mw. M.A.J. van der Tas (voorzitter)

dhr. ing. R.L. Vogel

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De informatie die ze van het bevoegde gezag heeft ontvangen, vormt het uitgangspunt van haar advies. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie overlegd met het bevoegd gezag, de initiatiefnemer en zijn adviseurs. Meer informatie over de werkwijze van de Commissie vindt u op onze website, op de pagina *Wat doet de Commissie* in het hoofdstuk Advisering. (www.commissiemer.nl/advisering/watbiedtdecommissie).

Betrokken documenten:

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3224](#) in te vullen in het zoekvak.

De gemeente Veere heeft geen zienswijzen ontvangen, daarom heeft de Commissie ook geen zienswijzen in haar advies verwerkt.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

